وێناکردنی نیشتیمان...وەك لێکەیشنی فلیمێکی ترسناك ! لە”ڕۆمان”ێکی کوردیدا ... مقداد شاسواری

نە ئەم نوسینە دەچێتە خانەی ڕەخنەی ئەدەبی و ، نە خوێندنەوەیەکی ڕەخنەییشە بۆ ناوەڕۆکی “ڕۆمانەکە”و ، نە لە بنەڕەتدا نیاز و مەرامی منیش ئەوەیە دنەی دامودەزگا پەیوەندارەکانی حکومەتی هەرێم بدەم تاوەکو سنوورێك بۆ ئازادی نووسین و ئازادی ڕا دەربڕین دابنێن. چونکە هیچێك لەوانەی لە سەرەوە باسم کرد کاری من نیە و مافی ئەوەش بەخۆم نادەم خۆم تێهەلقورتێنمە نێو کارێك کە لە پسپۆری و شارەزایی مندا نیە. بەڵام وەکو خوێنەرێك ئەو مافە بەخۆم دەدەم کە بەرهەمێکی ئەدەبی دەخوێنمەوە، جا شیعر بێ یان چیرۆك بێ یان ڕۆمان یان هەر شتێکی دیکەی لەو بابەتە ، سەرنج و تێبینی خۆمی لەسەر بدەم. یەکێك لەو چواردە ڕۆمانە (کوردی و فارسیەی) لە پێشانگای نێودەوڵەتی کتێب لە هەولێر، کە ساڵانە دەزگای خانەی مەدا بەڕێوەی دەبا کڕیم و خوێندمەوە ناوی”خوێنەکەی بەرپێی سنەوبەر ” بوو.

دیارە ئەو ڕۆمانە گەنجێکی کورد نووسیوێتی و ، لە هەرێمی کوردستان ، کە نووسەرەکە لە نێو ڕۆمانەکەیدا بە “هەرێمی تیرۆری ڕۆژنامەنووسان و کوشتنی دەنگی ئازاد” پێناسەی کردووە، ژمارەی سپاردنی پێ دراوە و چاپ کراوە و بەو پەڕی ئازادیشەوە لە سەر ڕەفەی کتێبفرۆشەکان داندراوە ولە پێشانگای نێودەوڵەتی کتێبیشدا لە هەولێری پایتەختی هەرێم بە ئاسایی دەفرۆشرا و کەسیش ڕێگری لە فرۆشتنەکەی نەدەکرد. کاتێك دەستم بە خوێندنەوەی کرد، هەر لە لاپەڕەکانی سەرەتایدا لەوە گەیشتم باس لە کوژرانی ڕۆژنامە نووس”کاوە گەرمیانی” دەکات، کە ئێستا هاوسەرەکەی لە خێرو بەرەکەتی خوێنەکەی ئەودا و بەسەر پێپلیکانەکانی رۆحی ئەودا سەرکەوت و بەهەموو ئیمتیازاتە چەورەکانیەوە بۆتە ئەندام لە پەرلەمانی ئەو هەرێمەی کە نووسەری رۆمانەکە وەکو دۆزەخێك وێنای کردووە کە گوایە “جێگەی ئینسان نیە”.

کاتێکیش تینم دایە بەرخۆم و “رۆمانەکە”م هەتا کۆتایی خوێندەوە

هەستم بەجۆرێك لە هەناسە بڕکێ و نەفەستەنگی کرد لەوەیا کە نەمزانی "ڕۆمانێکی ئەدەبیم" خوێندەوە یان گوێبیستی وتارێکی توندی کادیرێکی پێباکراوی ئۆپۆزسیۆنی هاروهاجی ساڵانی 2009 بەدواوە بووم لەسەر کەناڵێکی گڕگرتووی ئۆپۆزسیۆن یان سەیری فلیمێکی ترسناکی ئالفرێد هیتشکۆکم کرد کە لێکۆشنەکەی ئەم "هەرێمە تۆقێنەرە"ی لەمەڕ خۆمان بێ. یانیش هەر بەراستی ئەوە "ڕۆمانێکی کوردی"بوو نووسەرێکی کورد نوسیبووی! لەماوەی پتر لە چل ساڵی رابردوودا لە ئێران و لە کوردستان، بەهەرسێ زمانی کوردی و فارسی و عەرەبی هێندەم ڕۆمان خوێندۆتەوە لە ئەژمار و حیساب دەرچووە. مەگەرەم چۆن ڕۆمانێك "بەتایبەتی کوردی و فارسی" لەبەردەستم دەرچووبێ و نەمخوێندبێتەوە. جا بە دید و تێڕوانین و هەڵسەنگاندنی خۆم، تیایاندا بووە ڕۆمانی پڕ چێژ بووە و زیاتر لە جارێك خوێندوومەتەوە و تێشیاندابووە زۆر بۆ کەڵك بووە و تەنها کاتی خوێندنەوەکەی لێم بە فیڕۆ داوە.

چیرۆك و ڕۆمانی ئەو نووسەرانەشم زۆر خوێندۆتەوە کە دژی دەسەڵاتی وڵاتەکەیان و رژێمە حوکمڕانە دیکتاتۆر و ستەمکارەکان نووسیویانە بەڵام قەت هێندەی ئەم "ڕۆمانە" کوردیەی گەنجێکی کورد نوسیوێتی و پەلاماری نیشتیمان و وڵاتەکەی خۆی داوە، هەوڵی سووکایەتیپێکردن و ناشیرینکردن و بەدۆزەخ وێناکردنی وڵات و نیشتیمانی خۆیان نەداوە.

لە بڕگەیەکی مێژوویی کۆندا هاتووە "لەدوای کۆتاییهاتنی جەنگ، ناپلیۆن دەچێتە نێو سەربازە بریندارەکان تا ورەیان بەرز بکاتەوە و دڵنەواییان بداتەوە و ئەوانەی لەسەر لێواری مردنن وایان لێ بکات بە شانازییەوە بمرن. کاتێك بەدیار سەربازێکی بریندارەوە دەوەستێ کە دوا هەناسەکانی دەدات و لە سەرەمەرگدایە، خۆی پێ دەناسێنێ و قسەی بۆ دەکات، سەربازەکە پێی دەڵێ : من تۆ ناناسم… من لەپێناو وڵاتەکەمدا جەنگام. با دوا قسەشم ئەوەبێ: بژی فەرەنسا.

***

کارەکتەری "باران"لە "ڕۆمانی" خوێنەکەی بەرپێی سنەوبەردا، کە ئەویش ڕۆژنامەنووسە، بە قسەی نووسەرەکە "چەندانجار دەخرێتە زیندانەوە و بەتوندی ئەشکەنجەو ئازار دەدرێت، لەژێر زەبر و شەللاقی جەللاد وشەقی پۆستاڵی ئەفسەردا ئێسکەکانی جەستەی ورد و خاش دەبن، بەتایبەت پشت وپەراسووەکانی. کاتێکیش کە ئازاد دەبێت دووبارە لەلایەن دەزگاکانی ئاسایش و کارمەندی نهێنی سەر بە حیزب و بەپرسەکانەوە هەوڵی تیرۆرکردنی دەدرێت، تەنانەت دووجار لە مردن رزگاری دەبێ" سەرەنجام سەری خۆی هەڵدەگرێ و ئەو نیشتیمانەی "جێی

ئینسان نیە” بۆ نائینسانەکان جێی دێڵێ و لە بەریتانیا لە گەڕەکێکی لەندەن دەگیرسێتەوە.
ئەو پەرەگرافەی سەرەوە کە خراوەتە نێو دوو کەوانەوە وەسفێکی هێندە نەقۆڵاو بازاڕی و نائەدەبیانەیە هەم لەرووی تەکنیکی نووسین و هەم داڕشتن و هەم جوانیی رستەسازی لەئاستێکی زۆر خراپ و بێ سەروبەرە، تۆی خوێنەر لە پڕێکدا هەست دەکەی لەنێو لاپەڕەو دێڕەکانی “رۆمانێکی ئەدەبی” دەرچوویتەتە دەرێ و لەنێو ژاوەژاوی شەقامێکی لەنگەو کۆنەفرۆشاندا، یان لەبەرامبەر شاشەی کەناڵێکی بێ ئەتەکێتی ئۆپۆزسیۆنێکی بێ ئەزموونددا دانیشتوویت و گوێت رادێراوە بۆ ئاخاوتنی “رۆشنبیرێکی” جنێودەر و دەروونناساغ کە بە درێژایی ماوەی “فەرمایشتەکانیدا” تەنها رستەیەکت بەدی نەکرد سوودێکی پێت گەیاندبێ لە بەهەدەردان و بە فیڕۆدانی کاتت زیاتر.
چونکە ئەم شێوە داڕشتنە بۆ کەسێکە لەو پەرەگرافەی سەرەوەدا قەت لە زمان و داڕشتن و نووسینێکی ئەدەبی ناچێ.

رۆماننوسێك کاتێك وەسفی ئەشکەنجەو زیندان و زوڵمی دەزگایەکی ئەمنی رژێم یان حکومەتێکی ستەمکار دەکات دەبێ لە قاڵب و چوارچێوەی داڕشتنێکی ئەدەبی مەبەستی خۆی بە خوێنەر بگەیەنێ نەك لە شێوەی وتاردانی کادیرێکی بێ سەوادی حزبێکی بەهەڵستکار.
نووسەری “رۆمانەکە” لە سلێمانی و گەرمیانەوە قەڵەمبازێکی هەولێریش دەداو قەڵەمێك لە خوێنی “سەردەشت”یش وەردەدا کە گوایە لەسەر مانشێتی “من عاشقی کچی سەرۆکم” رفێندراوە و کوژراوە.
من لەو کاتیدا کە “سەردەشت” کوژرا، سەرنووسەری گۆڤارێکی ئەهلی بووم و بەهاوکاری ستافی گۆڤارەکە بەدواداچوونێکی وردمان بۆ کەیسەکەو رووداوەکە کرد. نووسەری ئەم “رۆمانە” هێشتا ماوێتی بە بنج و بناوانی حەقیقەتی رووداوی کوشتنی “سەردەشت” بکەوێ. بەڵام مخابن ئەو چەند گەنجەی لێرەو لەوێ بە رووداوگەلێکی تەمومژاوی کوژران بوونە کەرەستە بۆ بەکارهێنان لەلایەن کۆمەڵێك لایەنی سیاسی و “چاودێر و چالاکوان” و هەمیش بوونە پێپلیکانەی بە “نان و رۆن” گەیشتنی کۆمەڵێك کەسی تر کە لە پێناو مەرامەکانی خۆیان بەردەوام قەتماغەی ئەو برینانە دەکولێننەوە و خودێك نمایش دەکەن و لە پاڵیدا کەسایەتیەکی کۆمەڵایەتی بۆ خۆیان دروست دەکەن.
لە شوێنێکی ئەم “رۆمانە”دا هاتووە: ” ئەوەی بەدڵی ئەو بەرپرسانە نەنووسرایەو نەوترایە ئەوە چارەنووسی ئەو کەسە رفاندن وشێواندن و کوشتن بوو”… ئەوانەی تۆسقاڵێك شارەزاییان لە داڕشتن و زمانی نووسینی کوردی هەبێ قەت رێگە نادەن ئەو رستەسازییە خراپە بچێتە نێو مەجلیسی رستەسازی کوردی. ئەوە بێجگە لە زێدەڕۆییەکەی لە

رفاندن و"شێواندن" و کوشتن!

رووبەرێکی زۆری نووسینەکانی من رەخنەگرتنە لە ئەداو کەم و کورتی و ناکارامەییەکانی حکومەتی هەرێم بە هەموو کابینەکانییەوە. هەر لە سەدان گۆشەی تەنز و دوو کتێبی چاپکراوی تەنز و، تا دەگاتە کارە رۆژنامەوانییەکانم. لەسەر کاری رۆژنامەوانیی دەیان جار بانگهێشتی بنکەکانی پۆلیس کراوم و بە کەلەپچەکراوی راپێچی بەردەم حاکم و دادوەران کراوم تەنانەت راشگیراوم لە بەندیخانەدا. رۆژنامەنووسی دیکەشم لەگەڵدا بووە لە زیندان. بەڵام " چەکمە و پۆستاڵ و ئەشکەنجەو لێدان و هەڕەشەی مەرگ و خوێنی کوڵاو و گۆشتی کاڵ و هاڕینی ئێسقانەکانی تێدا نەبووە"!!
سەرلەبەری "رۆمانەکە" بەدگۆیی و پەلاماردان و سووکایەتیکردنە بە هەرێمی کوردستان، کە وەك "نووسەری رۆمانەکە" دەڵێ "تێسقاڵێك ئازادی تێدا بەدی ناکرێ و تنۆکێ هەوای تێدا نیە بۆ هەناسەدانێکی ئازاد و، شوێنێك نیە بۆ ژیان" کەچی، رۆمانەکەی ئەو هەر لەم هەرێمەدا ژمارەی سپاردنی پێ دراوە و لەم هەرێمەدا بەسەر هەمو کتێبفرۆشەکانی سەرانسەری وڵاتدا دابەش کراوە و لە پایتەختی ئەم هەرێمەشدا لە پێشانگای ساڵانەی کتێبدا نمایش کراو منیش یەکێك بووم لە کڕیارەکانی. نە کەس و نەهیچ دەزگایەکی چاودێری و سانسۆر و، نە هیچ لایەنێکی حیزبی، نمایشکردن و فرۆشتنی کتێبەکەیان قەدەغە نەکرد. منیش ئەگەر سەرنجێکم لەسەر ناوەڕۆکی "رۆمانەکە" هەیە لەو سۆنگەیەوە نیە کە رەخنەی توند لە کوشتن و راوەدوونان و ئەشکەنجەدان و ناب□اوکردن و تیرۆرکردن و دادگاییکردنی رۆژنامەنووسان دەگرێ. من بەخۆم یەکێك لەو رۆژنامەنووسانە بوومە لەسەر بابەتێکی رۆژنامەوانیدا خراومەتە زیندان و لەگەڵ بکوژاندا لە یەك ژووردا بوومە. هیچ بەرگرییەکیش لەو رەفتارە ناڕەواو نادروستانەی بەشێك لە دامودەزگاکانی حکومەتی هەرێم ناکەم و، پێمخۆشە هەموو نووسەرێك بەوپەڕی ئازادییەوە چیرۆك و رۆمان بنووسێ و هەموو شاعیرێك بەوپەڕی سەربەستییەوە شیعر و هۆزان بنووسێ و هەمووان لەکارو پیشەکانیان ئازاد بن وەکو هەر وڵاتێکی ئازاد و بێ سانسۆر.

بەڵام تا قووڵایی ناخ و تا سەر ئێسقان دەمئێشێ و ئازارم پێ دەگات کاتێك رۆمانێك دەخوێنمەوە کە گەنجێکی کورد نووسیویەتی "نەك غەیرە کوردێکی دوژمن بە کورد" لە دەسپێکەوە تا کۆتاییەکەی بۆ رێزیکردن و پەلاماردان و ناشیرینکردن و بەدۆزەخکردنی باشووری کوردستانە.
"ئەدەبیاتی پەلاماردانی خود" رەگ و ریشەیەکی کۆنی نیە لەناو

کورداندا و هەر تەنها گرێیەکی زەمەنی بەسەردا تێپەڕ دەبێ و، ” ئەم میتۆدە لە نووسین زیاتر لە ناوچەکانی سلێمانی سەری هەڵداو بە دیاریکراویش لە ساڵی 2009 بە دواوە، بوو بە زمانی نووسین و وتاردان و تەنانەت ئاخاوتنی ئاسایی و، پێموایە نووسەری ئەم رۆمانەش” بە خەستی کەوتۆتە بن باندۆر و کاریگەری ئەم جۆرە لە ئەدەبیاتی نووسین. “رۆشنبیرێکی” ئەوێش، لە دەربڕینی هەستی خۆیدا بەرامبەر کوشتنی ئەو رۆژنامەنووسەی ئەو “رۆمانە”ی لەسەر نووسراوە زێدەڕۆیی دەکات، گوایە ” لەپاش کوشتنی کاوە گەرمیانی حەزناکات ناوی کوردستان لەسەر نەخشەی جوگرافیاش ببینێ”!
هەمدیسان تەنزنووسێکی ئەوێ لەم ڕۆژانەدا و لە کاتێکدا بە بەراورد لەگەڵ وڵاتانی دەوروبەر، لەڕووی ئەمنی و خۆشگوزەرانی و ئازادیدا هەرێمی کوردستان لە پێشەنگدایە ، لە بڕگەیەکی نووسینێکی تەنز ئامێزدا : وەسیەت دەکات “ئەگەر مرد ئاڵای کوردستان بکەن بە کفنەکەی بۆ ئەوەی مەلائیکەتەکان بزانن – لە چ جەهەنەمێکەوە – هاتووە” !

بۆچوونی هەردوو”ڕۆشنبیرەکەی” سەرەوە و ناوەڕۆکی ئەم “ڕۆمانە”ی وا قسەی لەسەر دەکەین دەربڕینێکە هەم گوزارشت لە هەبوونی ئازادیەکی بێ سنوور دەکات و، هاوکاتیش بێ ویژدانی و زێدەڕۆیی و ڕەشبینییەکی لە ڕادەبەدەری نووسەرەکانیشی تێدایە . کەس نکۆڵی لە هەبوونی گەندەڵیەکی زۆر ناکات لە هەموو بوار و جومگەو سێکتەرەکاندا لە هەرێم، بەڵام ئێجگاریش ئەوها دۆزەخ نیە وەك ئەو “ڕووناکبیر و نووسەرانە” وێنای دەکەن، کە یەکێکیان لە بەریتانیا دەژی و دووانەکەی تریش هەر یەکەیان زیاتر لە پێستێکی پڕ چەور و چەند وردە پێستێکی کەم چەوریشیان هەیە و بە زگی تێرەوە خەم لە برسێتی خەڵکی تر دەخۆن ! هەموو ئەوانەی شتێك دەنووسن و “من” دەیانخوێنمەوە، کەواتە منی خوێنەر مافی ئەوە بەخۆم دەدەم دیدو سەرنجی خۆم لەسەر نووسینەکە دەربڕم. مادامەکێ بڕێ پارەم بۆ کڕینی داوە و کاتێکم بۆ خویندنەوەی تەرخان کردووە، لە هەرشوێنێك بزانم ئازاری دەروونیم پێ گەیشتووە لە خوێندنەوەیدا، دەبێ نووسەرەکەیش وەکو منی خوێنەر، ئەگەر کەمێکیش بێ، ئازارێکی دەروونی پێ بگات. بەتایبەت لەو شوێنەدا کە پەلاماری نیشتیمان دەدرێ. چونکە هەموومان ئەو راستیە دەزانین نیشتیمان موڵك و تاپۆی هیچ کەس و هیچ حزب و هیچ هێز و هیچ دەسەڵات و حوکمڕانێك نیە.

ئەگەر بەرپرسێکی خراپ کەتنێکی ناماقوڵ دەکات و تەنانەت دەستی دەچێتە ڕشتنی خوێنی کەسێك ئایا دەبێت من نیشتیمانم لەبەر چاو

بکەوێ؟ ئەگەر ئەو هاوکێشە چەوتە لە روانگەی ئەو "نووسەر و رۆشنبیرانەوە" راست بێ، ئەوا دەبێ لە سەرانسەری گۆی زەوی هیچ کەسێك لە وڵاتەکەی خۆی نەمێنێ و هەمووان سەری خۆیان هەڵگرن و بەرەو هەسارەیەکی تر کۆچ بکەن. چونکە هیچ وڵاتێك لەسەر ئەو هەسارەیە بوونی نیە ئەگەر رۆژانە دەیان و سەدان تاوانی گەورەو تاڵانی و گەندەڵی و زێدەڕۆیی بەسەر ماف و ئازادیەکانی هاوڵاتیانی تێدا روو نەدات. ئەمەیش قەت پاساو هێنانەوە نیە هێندەی راستییەکەو نکۆڵیی لێ ناکرێ. ئەم " نووسەرە گەنجە" لە بەشێکی "رۆمانەکەیدا" دەڵێ: " ئێرە هەرێمی تیرۆری رۆژنامەنووسان و کوشتنی دەنگی ئازادە"!.

یان دەڵێ: " ژیانی هیچ کەسێك لەم هەرێمەدا پارێزراو نیە"!

هەروەها دەڵێ: " دەسەڵاتدارەکان لەسەر نووسینی چەند وشەیەکی حەق و راستی ئامادەیە گۆشاو گۆش سەرت ببڕێت"!

هەروەك پێیوایە " لەم هەرێمەدا ژیانی هەموومان لە مەترسیدایە" !

لە باسکردنی دەسەڵاتدارانی هەرێمیشدا دەڵێ: " ئەوانە بێ شەرەف و حەرامزادەن، دەستیان دەچێتە خوێنی هەموو کەسێك" !

دەشڵێ: " ئەوانە هەموو شتێکن بەڵام مرۆڤ نین"!

لە شوێنێکی تر دەنووسێ: " ئەوان بەنیاز نین هەروا بە ئاسانی وازم لێ بهێنن، هەتا، وەکو هاوڕێکانم سەرم لە جەستەم جیا نەکەنەوە لێناگەڕێن"!

نازاندرێ ئەمە جنێونامەیە یان مەلایەکەو وەسفی دۆزەخ بۆ ئیمانداران دەکات یان هەڵڕشتنی رق و بوغزێکی دەرونییە. بەڵام بە بۆچوونی من بە هیچ پێوەرێك ناچێتە ناو رۆمانێکی ئەدەبی.

***

نووسەر، کە لەم "رۆمانە"دا رۆڵی کاراکتەری "باران" دەبینێ لە گەشتێکیدا لە وڵاتی مەغریب، لەنێو پاسێکی گەشتیاریدا دەبێتە هاوگەشتی کەسێك بەناوی "ئەنتۆنیۆ دێلگادۆ" کە خەڵکی هەرێمی کەتەلۆنیایە لە ئیسپانیا. ئەنتۆنیۆی کەتەلۆنی لە "باران"ی کوردی دەپرسێ " ئایا رۆژێك لە رۆژان بەڵنامەت هەیە کە بگەڕێیتەوە بۆ خاکی خۆت و ژیان کردن لە نیشتیمانی خۆت"؟ "باران"یش پاش کەمێك بێدەنگی دەڵێ: " لە ئێستادا نیشتیمانێکی سەربەخۆم نیە، ئەوەی کە هەیە نەبوونی باشترە"!!

ئەنتۆنیۆی کەتەلۆنی، کە ئاگادارە لە رابردوو، لە سەردەمی رژێمی بەعس چی بەسەر کورددا هاتووە دەڵێ: " لەو باوەڕەدا نەبووم رۆژێك لە رۆژان ئەوە وەڵامی کوردێك بێت لەپاش ئەو هەموو کارەساتەی بەسەرتان هاتووە"!

“باران” روو لە ئەنتۆنیۆ دەکات و دەڵێ: ” برینەکانی ئێمە زۆر لەوە قووڵتر و بە ئازارترە کە هەموو کەسێك هەستی پێ بکات”!

ئەنتۆنیۆی کەتەلۆنی سەری لەم ” کوردە عەنتیکەیە” سووڕ دەمێنێ، کە ئاوها وڵاتەکەی خۆی بۆ بێگانەیەك وێناو پێناسە دەکات و وەکو تەرزە دادەبارێتە سەر دەسەڵات و هەرێمەکەی خۆی و، پێی دەڵێ: ” بۆ، مەگەر لەمەش زیاترە کە ئێمە لە “میدیاکانەوە” بینیومانن”؟ لێرەدا “نووسەرە کوردەکە” بە ئانقەست ئەم پرسیارەی خستۆتە سەر زمانی کاراکتەری “ئەنتۆنیۆ” تا بە خوێنەر بڵێ “خەڵکی دەرەوەی هەرێم لە میدیاکانی ئێپۆزسیۆنەوە ئاگادارن لەو غەدر و زوڵم و ستەم و بێدادییەی کە ” رژێمی کوردی” بەسەر گەلەکەی خۆیدا دەیهێنێ!
بۆ ئەوەی دیسانەوە تەرزە ئاسا دابارێتە سەر وڵاتەکەی خۆی، روو لە ئەنتۆنیۆی کەتەلۆنی دەکات و دەڵێ: “بێگومان ئەوەی کە ئێوە دەیزانن بەشێکی زۆر زۆر کەمە لەبارەی خەم و ئازارەکانی میللەتی کوردەوە. ئێمەکە هێشتا ئەو خەمانەمان سارێژ نەبووە کە دارودەستەکەی سەدام حوسێن بەسەرماندا هێناویەتی، بەڵام لەوەش خراپتر ئەوەیە کە ئێستا بەدەست رژێمێکی کوردییەوە رۆژانە رووبەڕووی سەدان کۆسپ و تەنگژە دەبینەوە. کێشەکان گەیشتۆتە ئاستێك کە هیچ ئاسۆیەك نەماوەتەوە بۆ دەربازبوون. لەبەر ئەوە هیچ گەشبین نیم. هێندە خەم و ئازارمان چەشتووە بەدەست حووکمڕانەکانی ئێستای دەسەڵاتی کوردی چیتر ئەو خۆزگەیەمان نەماوە بۆ سەربەخۆیی. دروستکردنی وڵاتێکی کوردی بە دەستی ئەم سیاسییانەی ئێستا، هیچ دڵخۆشم ناکات”!

دیسانەوە لەو پەرەگرافەی سەرەوە رووبەڕووی داڕشتنێکی سەقەت و خراپ دەبینەوە و، هەمیش دیسان وەکو خوێنەر دەکەوینە جۆلانەی نێوان چاوەکان و گوێچکەکانماندا. نازانین ئایا چاوەکانمان خەریکی خوێندنەوەی لاپەڕەکانی رۆمانێکن یان گوێچکەکانمان وتارێکی ژەهراوی لەسەر شاشەی فەزاییەکی ئێپۆزسیۆن دەبیستن. چونکە ئەمە زیاتر لە وتار دەچێ هەتا نووسینێکی ئەدەبی. ئەویش بۆ کەسێکی بیانی!
“باران”ی کوردی، هێشتا گڕی دوژمنکارانەو رشتنی رق و کینی بەرامبەر وڵاتەکەی دانەمرکاوەو، دڵی گڕگرتووی هێشتا فێنك نەبۆتەوە و، بە دەروونە داڕووخاوەکەیەوە روو لە ئەنتۆنیۆی کەتەلۆنی دەکات و دەڵێ: ” بەڕێز ئەنتۆنیۆ، ئێمە ئەوەندەی ئازارمان بە دەستی دارودەستەکەی سەدام حوسێنەوە چەشتووە، دەسەڵاتدارە کوردەکان سەد ئەوەندەی تر ئازاریان داوین.ئەوانەی

ئستا كه به ناوی كوردهوه قسه دهكهن و خیان كردووه به خاوهنمان،هیچ جیاوازیهكیان نیه لهگه ژمی پشووی عراق.ئهوانهی ئستا لهگه ئهوهی كه دندهن و چهته و سیاسیی بازرگانن، له ههمان كاتدا جاش و نیشتمانفرشن. ئهوان ژرخاك و سهرخاكیش دهفرشن به دراوسكان، له پاداشتی ئهوهشدا سزای میللهت دهدهن. لهدوای زیاتر له چارهگه سهدهیهك حوكمانی، هشتا نهیانتوانیوه مافه سهرهتاییهكانی هاواتی فهراههم بكهن وهك ئاو و كارهبا و خزمهتگوزاری. ئهوه تاكه شتك نیه كه هشبینم دهكات، دهیان ئاریشهی دیكه ههیه كه باسی بكهم، بهام له سهروو ههموو كشهكانهوه، گرفتكی لهوانهش گهورهتر ههیه كه نهبوونی ئازادی و دادپهروهریه، ئمه هشتا كولتووری لبووردهیی و خشهویستی و ئازادیمان دروست نهكردووه”!!

“باران”ی كوردی، لرهدا، داوای لبوردون له ئهنتنیی كهتلنی دهكات كه چیتر نایهو لهوه زیاتر سهری بیهشن. وهك ئهوهی مابتی هشتا ورانی بكات.
دیاره ئهو، “باران” بئاگایه لهوهی ههر كهسك لهبهرامبهر بگانهیهكدا دابنیش و ب ماندوبوون بكهوته زهمكردن و سووكایهتی پكردن و ناشیرینكردنی واتهكهی خی، ئهویش له بهرامبهر كهسكی وهك ئهنتنیی كهتلنیدا، كه هاودهرده لهگه باشووری كوردستان له گری “ههرمبوون” و هاوئامانجه لهگه كورد ب “سهربهخیی”و، ئاگاداره له پشكهوتنهكان له باشووری كوردستان و ههروهها له ئازادی و پكهوه ژیانی ئره، ئهوا تهنها خی ناشرین دهكات و رهزای خی قورس دهكات و، خی دهخاته خانهی گومان لهوهیا كه دوور نیه بهچاوی سیخوی واتكی دوژمن سهیری بكر. بهام “باران”ی كورد لهپا داووخانه دهروونییهكهی و ب هیوایی و رقئهستووریهكهی، تاكه شتكیشی ههیه كه شانازی پوه بكات، كه ئهویش ب ئهنتنی دهخاتهوو: ” تاكه شتك كه شانازی پوه بكهم ئهوهیه كه ههرگیز ونهم نهگرتووه لهگه هیچ سیاسیهكی كورد و سهرسام نهبووم بههیچ سیاسی و پارتكی كوردی، سهربهرزم كه ههرگیز بهشك لهو حیزبانه نهبووم”. “باران”ی كورد له ههموو ئهو نیشتیمانهی، كه هیچ خشهویستی و ئینتیمایهكی ب نیه، پنتكی جوان و رشن بهدی ناكات و له راستیدا چاوهكانی نایبینن تا بهو بیانیه واق وماوه ب كه ناوی ئهنتنییه.

له وهامی ئهوهیشدا كه ئهنتنی به باران ده “هشتا ئهوانه پاساو نین ب ئهوهی گهشبین نهبیت بهرامبهر به خاك و دهوهت و

سەربەخۆیی نیشتیمانەکەت،" پێی دەڵێ: " بەڕێز ئەنتۆنیۆ، نان و ئازادی و خزمەتگوزاری لە بەها سەرەتاییەکانی مرۆڤە (دیارە مەبەستی نووسەر – مافە سەرەتاییەکانی مرۆڤە). دەبێت ئەوانە فەراهەم بکرێت پاشان زەمینەسازی بۆ سەربەخۆیی نەتەوەیەك بکرێت… من وڵاتێکم ناوێت کە ماف و ئازادیم لێ داگیر بکات. ئەگەر من ئەوە پەسەند بکەم هیچ جیاوازییەکم نابێت لەگەڵ کۆیلەدا"!

ئەمە چۆن لۆژیکێکە کەسێك لە نەبوونی وڵاتێکی سەربەخۆدا هەست بە ئازادی بکات بەڵام ئەگەر ببێتە خاوەنی وڵاتێکی سەربەخۆ، دەبیتە کۆیلە!!

"باران"ی کورد تەنانەت پەند و وانەی لە شۆفێری پاسە گەشتیارییەکە وەرنەگرت کە ئەوانی دەبرد بۆ شوێنە گەشتیارییەکان و "زۆر بە شانازییەوە قسانی دەکرد و وەسفی جوانیی و بەپیتی خاك و بەهەشتی نیشتیمانەکەی دەکرد". کەچی ئەو هەتا بۆی کرا وڵاتی خۆی بە دۆزەخ و ناشیرین وەسف دەکرد و دەیگوت: " نیشتیمان، مەمکی دایکێك بوو بەدەست سیاسییەکانەوە وشکی کرد".

یان دەیگوت: "لە راستیدا هەرشوێنێك بێت دەتوانێت رۆحی تێدا ئاسودە بێت تەنها هەرێمی کوردستان نەبێت"!

یان دەڵێ: " لەوەتەی فامم کردۆتەوە هەر هەمان هەستم هەیە بۆ ئەم خاکە، ژیان لەو هەرێمەدا کارەساتە کارەسات".

لە شوێنێکی تردا دەڵێت: " ژیان لەم خاکەدا نەخۆشی شێرپەنجەیە، نەخۆشیەکی بەردەوام و درێژخایەن".

دیسان دەڵێ:" ئەم خاکە کارەساتبارە هەرێمی مەرگی رۆژنامەنووسانە".

هەروەها لە وەسفی هەرێمی کوردستان دا دەڵێ: " ئێرە جێگەی ئینسان نیە، ئەوانەی کە من لێرە بینیمن، هەموو دڕندە بوون، لە توخمی ئادەم نەبوون… لێرە ناتوانیت هەناسە هەڵمژیت، هەرزوو ئەخنکێیت"!

لە کۆتاییدا دەڵێت: " ئەگەر خەڵاتێك هەبوایە بۆ پووچترین و درۆزنترین مرۆڤی سەر زەوی بە دڵنیاییەوە سیاسیەکانی باشووری کوردستان لە بەدەستهێنانی، رکابەریان نەدەبوو"!

***

ئەو (499) لاپەڕەیەی من خوێندمەوە هیچی لە "رۆمانێکی ئەدەبی" نەدەچوو. نە لە داڕشتنی و نە لە فەزاسازییەکەی و نە لە تەکنیکی رۆماننوسی و نە لە رووی رستەبەندییەوە. تەنها خۆ بەتاڵکردنەوەیەك لە رقئەستووری و بوغز و کینەیەکی پەنگخواردووی نێو ناخی کەسێکی داڕووخاو و بێ هیواو دەروونپەرێشان بوو بەرامبەر بە وڵاتەکەی.

ئەوە بێجگە لەوەی هەندێ بابەتی تێکهەڵکێشی “رۆمانەکە”ی کردووە، کە بە کەرەستەی رۆمانوسی ناژمێردرێن و قسەی رووتی سەر هەندێ کەناڵی بێ ناوەڕۆکە، وەك:

“سەرۆك بە نایاسایی لەسەر کورسییەکەی مابووەوە”.

” لەهەموو ناخۆشتر راکردن و بەرگرینەکردنی چەکداری حیزبێکی کوردی لە شەنگال”

“سوپای عێراق چوبووە ناو هەولێری پایتەخت و پەرلەمانیان داگیرکردبوو”!

“جووت حیزبی کوردی”.

“رۆژێك دێ (ئەوانەی تۆیان کوشت) وەکو کەلاکی تۆپیو بۆگەنیان بڵاو بێتەوە”.

لە کۆتاییدا دەڵێم لەنێو ئەو هەموو رۆمانەی خوێندوومەتەوە تەنها پەشیمانم لەوەی “خوێنەکەی بەرپێی سنەوبەر”م بە داشکانەوە بە چوار هەزار دینار کڕی و چەند کاتژمێرێکم لەکاتی خۆم بەخوێندنەوەی دا بە فیڕۆدا.